

Коли крізь розпач
випнуться надії
І загудуть
на вітрі степовім,
Я твоїм ім'ям радію
І сумую іменем твоїм.
Василь СИМОНЕНКО

№ 49 (412)
6 грудня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПОДВИГ

РАБАМ ДОРОГУ ОСВІТИВ

У Калуші урочисто відкрили оновлений барельєф Героя України Олексі Гірника, який на знак протесту проти російської окупації в Україні в ніч із 21 на 22 січня 1978 року, у річницю проголошення Акту Злуки, спалив себе на Чернечій горі в Каневі біля могили Тараса Шевченка.

Після покладання квітів до меморіального знаку героя священики українських Церков вознесли молитву за героя.

«Українська нація є сильною і невмирущою, тому що народжує таких синів, як Олексі Гірник, – наголосив, відкриваючи віче-реквієм, лідер ВО «Свобода» Олег Тягнибок. – Це великий українець, це справді Герой України. Це людина, яка належить до когорти тих, завдяки яким нині маємо українську незалежність... Олексі Гірник показав нам не просто приклад патріотизму, любові до своєї Вітчизни, боротьби за українську мову, боротьби проти комуністично-більшовицьких загартників, Олексі Гірник продемонстрував приклад жертвості... Це був чоловік, який пішов на смерть заради нас з вами, заради великої мети, заради України...»

Свій учинок Олексі Гірник здійснив заради отих німих рабів радянської системи, задля того, аби ми нині могли жити в Українській державі, говорити рідною українською мовою, аби ми і наші діти мали майбутнє на своїй, Богом даній, землі. Нині маємо увіковічити пам'ять українського героя Олексі Гірника, говорити про нього в школах всієї України.

Оскільки і зараз русифікація України йде, як і в часи СРСР, ми повинні продовжити боротьбу, яку вів Олексі Гірник і його побратими, й перемогти. І це буде найліпшою пам'яттю про українського героя – Олексі Гірника, вважає свободівець.

У своєму виступі народний депутат України Олександр Сич зауважив, що в нинішній час, коли стоїть питання, чи буде Українська держава формальною і втратить свою українську сутність, а чи, може, вона загалом, втративши українські основи, перестане існувати. Тому нам треба рівнятися на таких рішучих і безкомпромисних героїв як Олексі Гірник.

Голова обласної ради Василь Скрипничук, виступаючи на вічу, зазначив, що, пам'ятаючи своїх героїв, ми передаємо майбутнім поколінням знання про те, за що вони боролися; вшановуючи наших героїв, зберігаємо пам'ять про їхні подвиги.

Син Героя України Євген Гірник висловив вдячність людям, які працювали над виготовленням барельєфа – скульптору Ігореві Семаку та архітектору Петрові Пострильському, відзначив позитивну роль обласного керівництва, зосібна голови облдержадміністрації Михайла Вишиванюка та колишнього голови облради Олександра Сича стосовно фінансової підтримки проекту, а Олегові Тягнибоку та ВО «Свобода» подякував за організацію заходів по всій Україні з нагоди 100-річчя Олексі Гірника.

Т. Д.

ІЗ ЖИТТЯ ПОБРАТИМІВ

ЗАДЛЯ НАЦІЇ ТВОРИМ

Харківське обласне об'єднання ВУТ «Просвіта» провело XI обласну виборчу конференцію, у якій взяли участь представники 15-ти міських та районних осередків Слобожанщини, зокрема Красноградського, Балаклійського, Дергачівського, Ізюмського, Золочівського районів тощо.

З вітальним словом до учасників звернувся народний артист України Богдан Бенюк, який наголосив на важливості консолідації дій усіх проукраїнських сил у справі відродження української нації.

В ході конференції голова Харківської обласної «Просвіти» А. М. Кондратенко склав повноваження і звернувся з пропозицією обрати нового керівника об'єднання.

На посаду голови запропонували дві кандидатури: М. Г. Зубкова та І. О. Швайку. Більшістю голосів головою ХОО ВУТ «Просвіта» обрали Ігоря Олександровича Швайку, народного депутата України.

Новообраний голова зазначив, що діяльність «Просвіти» – це прообраз майбутньої проукраїнської політики в державі та висловив упевненість в тому, що національні проукраїнські сили здобудуть всю повноту влади у своїй, Богом даній, країні.

У планах організації – налагодження просвітницької роботи в містах і районах Харківщини.

Прес-служба
ХОО ВУТ «Просвіта»

СТЕЖИНАМИ ЧИНУ

СПАЛАХИ ПАМ'ЯТІ

Близько півтисячі студентів і викладачів Івано-Франківського технікуму ресторанного сервісу і туризму (директор – Віра Кузнецова, організатор з туризму – Леся Давиденко) взяли участь у місячнику пам'яті героїв національно-визвольної боротьби українського народу і жертв політичних репресій тоталітарних режимів, присвяченому 70-й річниці УПА, 53-й річниці вбивства Степана Бандери і 23-й річниці завершення розкопок у урочищі Дем'янів Лаз. Вони із середини жовтня відвідували Музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери і його філії – Музей-садибу С. Бандери в Старому Угринові та Меморіальний комплекс «Дем'янів Лаз», знайомилися з експозиціями музеїв. Під час екскурсій пізнавали історію визвольного руху, брали участь у виступах, переполюваннях, переможцями яких стала студентка Юлія Богославець. Вона правильно відповіла на запитання з історії УВО і ОУН, катівської діяльності НКВД.

Наш кор.

ДУХОВНЕ

ЗМАГАТИ ДО ПРАВЕДНОСТІ Й ЛЮБОВІ

Щойно ми вшанували Введення в храм Пресвятої Богородиці. Отож визнали, що з усіх земних шляхів найважливішим є дорога до храму, бо вона – дорога до Бога. Творець всюдю присутній. Та особливими місцями Його присутності є споруджені на Його славу і честь храми. У них через даровані Святі Тайни звершується найбільше спасенне чудо – єднання творіння з Творцем. Ница, мізерна і смертна людина прищаснається необмеженим, всесильним, всемогутнім і вічним Богом. Він об'явив нам про себе, кажучи: «Я – хліб живий, що з неба зійшов... Хто споживає Тіло моє і Кров мою, той у мені перебуває, а я – в ньому... той повіки житиме».

Та поєднатися з самим Господом, який є абсолютною святістю і безмежною любов'ю, може тільки той, хто найбільшою мірою своїм праведним життям змагає до цих вічних і досконалих чеснот і їх осягає. Святість і любов єднаються тільки зі святістю і любов'ю, як правда – з правдою, добро – з добром, світло – зі світлом. Тому й святий апостол Павло строго застерігав щодо гідного Святого Причастя: «Хай, отже, кожний випробовує себе самого і тоді їсть цей хліб і п'є цю чашу...»

Найкращий приклад для наслідування подає нам Пресвята Богородиця. Її введення в Єрусалимський храм було початком ревного і цілковитого служіння Господеві. Коли їй було три роки, вона ступила на дорогу досконалості, тобто праведного і святого життя, і не зійшла з неї. Можна сказати, що, власне, заради Неї це була й ця святиня, в якій Вона належно приготувалася стати Храмом і Оселею самого Господа.

А чим нині для нас є храми? У час панування безбожної комуністичної ідеології, усвідомивши і визнавши її як хибну дорогу в безвихідь, заговорили: якщо дорога не веде до храму, то для чого вона? Бо ж, звісно, тільки ця дорога веде до правди, добра, чесності, справедливості й любові.

У нас сьогодні вже недостатньо прекрасних храмів, будують ще й нові. І вхід до них – відкритий для всіх. Та хто не бачить і заперечить очевидне, болюче й кричуще, що духовне життя у нас замирає і мораль катастрофічно падає? Може, час уже запитати: а чи виконують наші храми свою функцію? Вони повинні давати світові якнайбільше праведних і святих. А на томість... У нас тільки обряди і традиції... І після відвідання храму ми залишаємося такими, як були. Чому? Чому ми не змінюємося?

Гадаю тому, що, як юдеї, ми тільки храму, обрядам і традиціям поклоняємося, ними прикриваємося і в них ховаємося від зла, а в храм своєї душі не заглядаємо. Храм земний насправді є і має бути для нас (а це залежить від нашого розуміння і ставлення) Голгофою, у вогні якої згорають усі гріхи і всяке зло.

Це підтверджує дивне видіння одного старця. Декотрі отці говорили про авву Маркела Фіваїдського зі слів його учня, нібито щоразу перед богослужінням у неділю він вивчав напам'ять частину Святого Письма, приуроченого за уставом цьому дню, і вже тоді йшов у храм. На відправі постійно плакав і свідчив: «Коли звершується відправа, я бачу всю церкву ніби у полум'ї. А коли Служба завершується, вогонь відходить».

Отак і у нас. У храмі ми кращі, добріші. А поза храмом не горимо вогнем любові до Бога і ближніх так, як усе своє життя горіла Пресвята Богородиця.

Як же тоді спастися світові, якщо ми, послідовники Спасителя, не стали за Його закликом «сілля для землі» і «світлом для світу»? Поки ми ще в дорозі, за прикладом Пресвятої Богородиці, змагаймо до праведності й святості на кожному кроці нашого життя. Бо тільки це спасе нас і світ.

Михайло МЕЛЬНИК,
протоієрей

ПОСТАТІ

ІЗ ЧОТИ ДЕРЖАВНИКІВ

Минає 120 років великій українці Олені Степанів

Олена Іванівна Степанів народилася 7 грудня 1892 р. в с. Вишнівчик Перемишлянського повіту (нині Перемишлянського району Львівської обл.) в сім'ї священика. З 1910 р. навчалася в семінарії Українського педагогічного товариства (Львів). У 1912 р. вступила до Львівського університету, студентка філософської факультету. У студентські роки брала активну участь у діяльності товариства «Сокіл» (очолила його першу жіночу чоту у Львові).

Була активною учасницею січово-стрілецького руху, співзасновницею товариства «Січові стрільці-ІІ», провідницею жіночої чоти. У 1914 р. увійшла до складу Комітету об'єднаних стрілецьких товариств (Львів), виїхала на фронт у складі жіночої чоти українських січових стрільців. Брала участь у битвах під Комарником та біля гори Маківки (квітень–травень 1915 р.), згодом стала хорунжою, на початку травня 1915 р. під час битви під Болеховом потрапила до російського полону.

У 1915–1917 рр. перебувала як військовополонена в Ташкенті, в квітні 1917 р. повернулася до Галичини. У 1918–1919 рр. – чотар Української Галицької Армії, референт преси в Державному секретаріаті закордонних справ ЗУНР.

У 1919 р. з дипломатичною делегацією відбула до Відня. У 1919–1921 рр. навчалася у Віденському університеті, захистила докторську дисертацію на тему «Розподіл і розвиток суспільства в старій Русі до половини XIII ст.», після чого повернулася до Львова. З 1922 р. викладала історію та географію у Львівській гімназії сестер-василіанок та Львівському таємному українському університеті. Була членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка (ініціювала створення його Географічної комісії), товариства «Рідна школа», референтом при Ревізійному союзі українських кооперативів. Співпрацювала з організацією «Пласт» та УВО.

(Чит. 3 стор.)

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТАНИ!

Триває передплата
на газету
«ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ
(без оплати оформлення):

на місяць – 4,28 грн.,
на три місяці – 12,24 грн.,
на півроку – 22,83 грн.,
на рік – 44,46 грн.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ФІЛАРМОНІЯ
12 грудня 18.00

Вечір пам'яті

«СТЕПАНІВНА – ЖІНКА-ЛЕГЕНДА»,
присвячений 120-річчю Олени Степанів – українського вченого, громадського та військового діяча, першої жінки, офіційно зарахованої на військову службу у званні офіцера українських січових стрільців

У програмі вечора:

- театралізована вистава;
- презентація книги М. Вайно «Пасіонарія»
- зустріч із живими свідками життєвого шляху О. Степанів;

Сценарист і режисер-постановник – Георгій Зайчковський Вхід вільний

Українці захоплені фільмом «ДНК-портрет нації», представленим донецьким регіональним телеканалом «Україна» 8 листопада 2012 р. Ми нарешті офіційно почули те, про що давно знали: українці є прямими нащадками легендарних аріїв, а Україна – колиска арійської раси.

Для того, щоб арійська теза фільму виглядала переконливіше, його головним героєм став доктор наук Пітер Форстер – англієць, професор Кембриджського університету, що працює в Німеччині. Це один із провідних мікробіологів світу, фахівець із будови ДНК.

Перевагою Пітера Форстера є те, що він співставляє результати генетичних досліджень з даними археології і лінгвістики. У нашому випадку він здійснив генетичну експертизу близько сотні сучасних українців. Україна його дуже зацікавила через те, що ця частина Європи була заселена найраніше.

Хочете побачити, як жили українці 20 тисячоліть тому – поїдьте в Мізинський національний парк!

За словами вченого, у Скандинавії, Британії, Німеччині й навіть Польщі льодовиковий період завершився приблизно 11 тисячоліть тому, і ми не впевнені, що до цієї дати там взагалі було бодай якесь населення. А ось в Україні – 40 тисяч років безперервної людської присутності. А в с. Королево Закарпатської області, знайдено сто тисяч артефактів, які свідчать: тут жили люди мільйон років тому.

У фільмі було озвучено, що **українці – найдавніший культурний народ у Європі, якому вже 7,5 тисячоліть. Україна – це зерно, зародок, початок загальнолюдської цивілізації. За трипільським календарем маємо 7520 рік!**

Давня єгипетська цивілізація зародилася на півтора тисячоліття пізніше. Науковці приписують трипільцям усі найдавніші винаходи людства аж до винайдення колеса, алфавіту і приручення коня. У Трипіллі були закладені **основи політичної організації**, яка існувала наступні п'ять тисяч років. Трипільці виробляли тканини, які прикрашали тканим декором. Мали різноманітний одяг: сандалі, чобітки, різноманітні пояси. У них було 12–13 видів зачісок. Вони робили перші хати-мазанки і винайшли серп. Вони перші на цій землі рослили пшеницю і гречку. У них були вози і комфортні двоповерхові будинки. Вони винайшли хліб, який робили з першої пшениці-однотзернянки.

Це було найрозвиненіше суспільство планети. Трипільці будували велетенські за тими мірками міста, населення яких часто перевищувало 10 тисяч. У трипільських містах уже тоді існували поліція і «ЖЕКи». Це було ідеальне суспільство. Вони жили у мирі дві з половиною тисячі років.

Отже, Україна – це **колиска народів**. Українські гени присутні у скандинавів, норвежців і данців, а також – кельтів (ірландців і шотландців) і, додам, переважно у представників вищих каст Індії. Особливо нам близькі кельти, які зберегли багато спільного з українськими першопредками в мові й культурі: зачіски «під макітру», козацькі вуса, слово «сало», звичаї і легенди, наприклад, про Вія-Балора.

Натомість в українців, що взяли участь у дослідженні Пітера Форстера, зовсім не виявлено монголоїдних чи азіатських генів. Це підтверджує гіпотезу, що «монголо-татари» були європейцями.

Прямими нащадками арійців Гітлер вважав німців. Проте якщо в аріїв є прямі нащадки, то такими можуть вважатися тільки українці. Хоча арійцями свого часу прагнули називатися народи мало не півсвіту. Концентрація арійської хромосоми в українців дуже висока – понад 50 відсотків.

Яскравим представником арійства була Запорізька Січ. Вона була відродженням звичаїв, які існували задовго до Русі.

АРІАНСТВО – ВІРА КОЗАКІВ

Після похолодання у 3 тис. р. до н. е. трипільці не зникли, а пристосувалися до нових умов. Важливим елементом пристосування була спроможність протягом усього життя пити молоко. Це і сьогодні властиве переважній більшості українців. З фільму дізнаємося, що багато інших народів, в т. ч. європейських, не можуть перетравлювати молоко.

Візитною картою арійців була сварга, відома ще з трипільських часів і органічно притаманна всій українській традиції.

СВАРГА (СВАСТИКА) – ВІЗИТІВКА АРІЙСЬКОЇ РАСИ.

Розписна трипільська чаша із зображенням свастики (Усатове, 4 тис. до н. е.) з музею Трипільської культури «Прадавня Аратта-Україна»

ДО ПЕРВНІВ

ДНК-ПОРТРЕТ НАЦІЇ: МИ БУЛИ ПЕРШИМИ НА ЦІЙ БОГОМ ДАНИЙ ЗЕМЛІ

Арійська цивілізація, наголошується у фільмі, народилася саме на території сучасної України.

Найімовірніше, саме Україна є батьківщиною арійської хромосоми R1A – робить висновки Пітер Форстер: «Це так приємно, коли всі частини головоломки стають на свої місця».

Саме українські аналізи показали те, чого не показали дослідження в інших країнах – продовжує Пітер Форстер. Генетичні родичі українців живуть у Європі, Індії, Пакистані, Ірані, Афганістані.

Важливо, що поширення українського типу цієї арійської хромосоми точно збігається з поширенням індоєвропейських мов, тобто мови аріїв. Це цілком може означати, що той тип, який ми знайшли в Україні – чоловіча хромосома R1A – мігрувала саме з України.

З України гени і мова мігрували до Індії, Персії і навколишніх країн. Арії прийшли в Індію і прийшли з України – каже Пітер Форстер. На його думку, Україна була заселена постійно протягом останніх 40 тисяч років. Тому дослідження української ДНК може розповісти про всю історію заселення усієї Європи, а також Індії і Персії.

Підсумовуючи фільм: **«За іронією долі, постраждали від нацистської ідеології українці врешті виявилися справжніми арійцями. Арії панували на обох берегах Дніпра. В аріїв точно було колесо, на цих територіях вони його й винайшли. Знамениті скіфи були їхніми нащадками. Арії були європейцями. Мабуть, правильне те припущення, що саме від аріїв запорізьким козакам дісталися славнозвісні зачіски-оселедці».**

На завершення фільму зазначається, що жіноча генетика українського народу зберегла ще глибшу пам'ять – аж до часів зародження трипільської цивілізації. ДНК більшості українських жінок пам'ятає Трипілля.

Михайло Відейко говорить, що 55 відсотків українців походять від трипільців.

СПРОСТУВАННЯ ПОМИЛКОВИХ СТЕРЕОТИПІВ

Висновки фільму спростовують деякі озвучені в ньому помилкові гіпотези.

Так, гіпотеза про те, що українці запозичували в навколишніх народів базові слова й генетику, спростовується тим фактом, що розселення постійно відбувалися саме з України на периферію. Зворотні масові переселення не зафіксовані.

Тож якщо у німців, французів чи англіців знаходимо слова, подібні до українських, то вони туди потрапили разом з давніми українцями. У давнину не було Інтернету, щоб вивчати мову дистанційно: мова розносилася по світу разом з її носіями. **А батьківщиною арійської спільноти і первинним центром арійської мовної сім'ї є саме Україна.** Тому античні автори називали її кузницею народів, горнилом націй. Це головний висновок фільму «ДНК-портрет нації». У фільмі доводиться тісний зв'язок між мовою і генетикою. Це автоматично спростовує твердження деяких науковців про відсутність такого

Карта англійських дослідників Роберта Макрама, Вільяма Крена і Роберта Макнілла у книжці «The Story of English», на якій схематично зображено поширення індоєвропейських мов від Середньої Наддніпрянщини

зв'язку, про що заявили деякі учасники цього фільму.

«Слов'яни» означає «ті, що розуміють слово», тобто мову первинного мовотворчого центру. Ті народи, які віддалялися від Українського центру й переставали розуміти українську мову, ставали «німцями» («німими»), тобто такими, що не можуть говорити мовою. Відомо, що раніше «німцями» слов'яни називали також данців, норвежців і англіців. Хоча на ранніх етапах свого розселення на периферію, ці народи також були слов'янами. Слов'янами були трипільці, арійці, скіфи – бо вони, без сумніву, добре розуміли тодішню українську мову, адже самі були її носіями.

Варто також уточнити, що трипільці не могли прийти в Україну з Балкан чи Румунії, оскільки найдавніші поселення трипільців середини 6 тис. до н. е. зафіксовані у Середньому Подністров'ї – це південь Тернопільської, Хмельницької та Вінницької областей. Натомість поселення Кукутені та інші виникли на території Румунії на тисячу років пізніше. Тут логіка проста: де найдавніші пам'ятки археологічної культури – там її первинний центр.

Так само у фільмі була спростована думка, висловлена одним молодим чоловіком, що слов'яни у середині 1 тис. н. е. були дикими й бідними, не мали щитів і одягу, тому воювали в одних штанах. Автори фільму резонно запитують, як же тоді слов'янам вдалося створити державу Русь, яка була найпотужнішою, найкультурнішою і найчисельнішою в Європі.

До цього варто було б додати, що якраз у середині 1 тис. слов'янські народи, до яких належали готи, гуни і вандали, опанували всю Європу і навіть північну Африку.

Як бачимо, висновки фільму «ДНК-портрет нації» дуже серйозні, з далекосяжними наслідками. Можливо, щоб трохи зняти напруження, наприкінці фільму автори пожартували про те, що жінки – це окремий етнос. Мабуть, хотіли зробити їм приємне, хоча вишло невдало, адже фільм науковий, тому такі поетичні метафори не сприймаються.

Твердження про те, що жінок мало цікавить національне питання, не витримує критики, адже саме українська жінка завжди була і є берегинею української культури, хоронителькою арійської традиції. **Видатні українські націоналісти стали такими тільки тому, що їх виховали національно свідомі жінки.**

Врешті-решт, не забуваймо, що 80 відсотків особистості формується до 7–8 років, коли дитина в основному перебуває під впливом матері. Сила арійської цивілізації первинно плекалась українськими жінками, а вже потім виховані цими жінками чоловіки розширювали арійський простір, розвивали і захищали.

ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Коли українські вчені говорять про славні арійські корені України та її 40-тисячолітню історію, то це нерідко сприймається скептично: мовляв, усяк кулик до свого болота звик. Тому автори фільму зробили все, щоб зняти будь-які підозри в проукраїнській заангажованості.

Так, у фільмі головний науковий авторитет – **англійський вчений Пітер Форстер**, який доти спеціально не цікавився Україною і не знав звичаїв та побуту українців, щиро здивувався, що українці п'ють молоко в дорослому віці. Так само його уявлення про українських жінок тисячолітньої давності – це відверто проекція з сучасних німецьких чи англійських жінок.

Автор сценарію і продюсер фільму – **напівєврей Іларіон Павлюк**, який спеціально наголосив на своєму єврейському корінні, щоб більше не повертатися до цієї теми.

Ведучим ток-шоу, показаного після фільму, був **московський тележурналіст Олексій Суханов**, якого аж ніяк не запідозриш у приналежності до арійської раси, скоріше навпаки. Тож обговорення фільму спрямовувалося не українцями і навіть не українськими євреями.

Для посилення об'єктивності, на ток-шоу опонентами були запрошені відверті українофоби, московські шовіністи, «професійні росіяни».

Навіщо усе це було потрібно? Не важко спрогнозувати, що **якби фільм «ДНК-портрет нації» зробила якась українська структура, то його автори негайно були б звинувачені у расизмі, фашизмі, голокості, ксенофобії і людиноненавистливості.** Посольства Ізраїлю, США, Німеччини, Москви та інших держав висловили би своє занепокоєння. «Прогресивна світова громадськість» почала б якусь антиукраїнську кампанію на кшталт «Стоп-расизм» із судовими позовами до авторів фільму.

ЧОМУ ЦЕЙ ФІЛЬМ З'ЯВИВСЯ САМЕ ТЕПЕР

Тема арійського походження українців на телебаченні піднімається не вперше. Так, у грудні 2010 року телеканал «К1» показав фільм **«Арійський стандарт»**. У ньому арійське походження українців обґрунтовувалося археологічно, культурологічно та лінгвістично, проте вже згадувалося і про активні генетичні дослідження.

Схоже, що за два роки відбулося значне просування в царині археогенетики (молекулярної антропології), тому з'явилася можливість перевирити отримані результати і впевнено їх озвучити.

Додатковою причиною появи цього фільму є глобальна тенденція, коли народи все більше починають цікавитися своїми коренями і прагнуть до творення незалежних етнічних держав. На цьому тлі дедалі більшого успіху досягають націоналістичні партії, а націоналістична риторика застосовується навіть ліберальними політиками:

Меркель: «мультикультурне суспільство» не вдалося;

Британський прем'єр визнав, що принципи толерантності не працюють; Саркозі: Спроба побудувати мультикультурне суспільство у Франції провалилася;

Задля мирного розвитку треба позбутися двоємовності, поліетнічності і мультикультуралізму.

Ця загальноєвропейська націоналістична тенденція відчувалася в Україні принаймні за рік до виборів 28 жовтня 2012 року, на яких українська націоналістична партія «Свобода» набрала більше 10 відсотків за партійними списками і отримала у Верховній Раді 25 мандатів.

Оскільки «ДНК-портрет нації» вийшов у світ уже після виборів, то природно, що у суспільних дискусіях взялися активно обговорюватися політичні версії появи цього фільму.

ВИСНОВКИ

1. Українці неперервно розвивалися на території України протягом 40 тисячоліть.

2. Арійська раса народилася на території України 7500 років тому, звідки рознеслася по всьому світу свій генофонд, культуру і мову.

3. Первинний етап розвитку арійської раси виразився у формі Трипільської цивілізації. Після значного похолодання у кінці 4 тис. арійці пристосувалися до суворіших умов і витворили новий тип цивілізації.

4. Важливим чинником пристосування до суворішого клімату стала здатність арійців вживати молоко протягом усього життя. Ця здатність збереглася донині, вона притаманна переважній більшості українців.

5. Переважна більшість українських чоловіків і жінок зберегли арійську генетику.

6. Характер людської особистості на 60–80 відсотків визначається успадкованим від батьків генокодом. Збереження українським народом арійської генетики предків містить у собі потенціал для нового Великого арійського спалаху.

7. Арійське відродження в Україні вже розпочалося, на що першими відреагували євреї.

Євген РОМАНИШИН,

заступник голови ОО ВУТ «Просвіта»

ім. Т. Шевченка,

заслужений лікар України, член НСЖУ

(За матеріалами Інтернет-видання

«Народний оглядач»)

ПОСТАТІ

ІЗ ЧОТИ ДЕРЖАВНИКІВ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Нагороджена Срібною медаллю хоробрості та військовим хрестом. Була однією з організаторів Листопадового повстання 1918 р., брала активну участь в українсько-польській війні 1918–1919 рр., працювала пресовим референтом Міністерства закордонних справ УНР у Кам'янці-Подільському.

З 1939р. працювала в установах АН УРСР, а з 1945 р. — доцент Львівського університету. Автор близько 75 праць, в тому числі спогадів «Напередодні великих подій. Власні переживання і думки 1912–1914», «Напередодні великих подій» (1943) та іншого, довідника «Кооперативи здоров'я» (1930), монографії «Сучасний Львів» (1943), «Трудові резерви Львівщини» (1949) та інших.

Після закінчення Другої світової війни працювала старшим науковим співробітником і завсектора економіки Львівського відділу Інституту економіки АН УРСР, науковим співробітником природничого музею АН УРСР (1948–1949). У грудні 1949 р. була заарештована і заслана більшовиками до мордовських таборів. У червні 1956 р. з підірваним здоров'ям повернулася до Львова.

Померла 11 липня 1963 р. й була похована на Личаківському цвинтарі.

ЯК ЦЕ БУЛО

ОБРЯДИ ОПІЛЛЯ

У Будинку культури імені Тараса Шевченка Бурштина відбулося старовинне дійство, на якому були відтворені передвесільні обряди Опілля. Його організували й провели члени Бурштинського осередку «Молодої Просвіти».

«До концерту всі учасники готувалися сумлінно, декілька разів на тиждень проводили репетиції. Тож за короткий час нам вдалося автентично відтворити обряд весілля», — розповідає голова молодіжної організації Віталій Грицюк.

Художнім керівником заходу стала Тетяна Бояршинова — провідний фольклорист, етнограф Галицького району. За словами пані Тетяни, вона була дуже подивована, що ще хтось цікавиться народними звичаями та обрядами регіону й прагне їх відтворити. У концерті взяли участь дівчата із її фольклорного колективу «Традиції», яких гордо називають «Опільськими соловейками».

Розпочався весільний обряд словами ведучої, яка ознайомила присутніх з традиційними обрядами, що колись побутували в Галичині, а нині збереглися тільки фрагментами. Згодом на сцені з'явилася молодь, яка радісно бавилася гаївкою, під час яких хлопець міг залицятися до дівчини, взявши її у пару на якусь гаівку чи кинувши хустину, а дівчина, якщо їй подобався хлопець, могла заспівати йому якоїсь дотикової пісні. Потім були вечорниці за давнім звичаєм. Спочатку збиралися дівчата, а згодом приходили й хлопці. Під час вечорниць вони співали, танцювали, обговорювали сільські новини. Саме на вечорницях і познайомилися наші молоді — Петро і Оксана. А далі був обряд сватання, де, крім Петра, до Оксани прийшов свататися ще один хлопець із сусіднього села, та мудра дівчина подала йому гарбуза. А коли вже батьки пов'язали рушниками старостів, починали домовлятися про дату весілля.

За кілька днів до весілля Оксана разом з дівчатами й хлопцями йшла в ліс збирати барвінок, тоді як в домі в цей час пекли коровай. Коровай запрошували пекти парну кількість коровайниць, які жили зі своїми чоловіками в цілковитій згоді. Крім того, під час відтворення обряду зі сцени звучали автентичні весільні пісні-ладканки, записані Тетяною Варунків. Коли вже молодь повернулася з лісу, починали плести вінок, який символізував чистоту дівчини. Кожен член сім'ї складав пучок зеленого барвінку для віночка молоді. А як вінок був уже сплетений, то запрошували музику, щоб трохи потанцювати.

Як розповіли учасники дійства, це тільки початок. Наступного року вони хочуть показати обряди власне весільного циклу. Молоді люди були дуже зворушені, оскільки переглянути їхню виставу зібрався цілий зал людей. Вони покидали сцену під гучні оплески.

Важливо наголосити на символічному значенні передвесільної обрядовості у житті молодих. Якщо теперішнє молоде покоління буде не лише знати, а й використовувати всю надбану народом мудрість, гордитися нею, то ми сформуємося як нація, з власними звичаями. Нам не буде потреби копіювати когось, а знання традицій дасть можливість гордитися і цінувати своє, рідне.

Марія БЕКИШ, член Бурштинського осередку ІФ ОО «Молода Просвіта»

НОМІНАНТИ

СЛІДАМИ ЧИНУ ПІДГІРЯНКИ

В бібліотечній залі Обласного народного дому «Просвіта» відбулося урочисте вручення премії імені Марійки Підгірянки Іванові Карп'яку — директору Народного історико-краєзнавчого музею с. Бортники Тлумачького району — за активну просвітницьку роботу в царині краєзнавства і музейної справи.

Диплом лауреата і премію Іванові Карп'яку вручив голова ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький.

Відродно, що у Тлумачькому районі лауреатами обласної премії імені Марійки Підгірянки

є Галина Слободян, сільський голова с. Бортники, Надія Цікайло, заступник директора Тлумачької ЦБС із роботи з дітьми (пані Надія також працівник музею Марійки Підгірянки у Тлумачі). А цього річці премії удостоєний Іван Карп'як — директор музею с. Бортники.

Нагадаємо, лауреатами обласної премії імені Марійки Підгірянки цього року стали також Мирослава Грушевська (м. Коломия), Марія Боечко (с. Ковалівка Коломийського району), Роман Кислюк (м. Яремче).

Оксана ТРАК

ДУМКИ ПРО «ПРОСВІТУ»

НАПИСАНЕ ПЕРОМ... ДО ЇЇ РІЧНИЦІ

Кожен нарід, що хоче добитися самостійності, мусить переступити дбати про те, щоби нижчі верстви суспільності, народні маси піднести до тої степені просвіти, щоби ця народна маса почула себе членом національного організму, відчула своє громадянське і національне достоїнство й узнала потребу існування нації як окремішньої народної індивідуальності, бо ніхто інший, а маса народу — підставою усього.

Витяг з програми товариства «Просвіта», 1868 рік

Ідеї «Просвіти», заснованої у Львові, знайшли своє поширення і на Великій Україні. Просвітницькі організації були створені в Києві, Чернігові, Одесі, Ужгороді, Чернівцях, Вінниці, в далекій діаспорі — від Канади й США до Зеленого Клину в Росії.

З буклету Львівського об'єднання «Просвіти», 2003 рік

Для мене справжній просвітянин — це той, хто боронить національне за будь-якої ситуації і робить це послідовно.

Павло МОВЧАН

Бути просвітянином — це стояти в обороні всього рідного, українського.

Із часопису «Слово Просвіти»

Просвіта... Цей рух був природною формою захисту українцями свого духовного світу і національної неповторності.

Зі «Слова Просвіти»

Скільки голів здобудемо для «Просвіти», стільки душ скаже, що ця земля — Україна, а вони — українці.

Володислав ФЕДОРОВИЧ

Сміливо ж, браття, до праці ставайте.

Час наступає — ходім!

Дяка і шана робітникам щирим,

Сором — недбалим усім.

Борис ГРИНЧЕНКО, письменник, перший голова Київської «Просвіти», 25 червня 1906 р.

Крокувала вона і струнка, і рішуча, мов старша сестра із древлянських часів, до трибуни, аби як в бою неминучим українську незламність явити в красі.

Ліна КОСТЕНКО

«Я люблю мою Русь-Україну, я вірую в її будучину; в тій-то надії я живу й умру». — так написав 25.08.1877 р. співець буковинського краю **Осип Юрій ФЕДЬКОВИЧ**, голова товариства «Просвіта» Буковини.

Утвердження, повсюдне функціонування української мови в Україні — основа безпеки української нації.

«Слово Просвіти»

Український народ — народ великої історії, великої культури і великої мови.

«Слово Просвіти»

ПЕРШОПРОХОДЦІ

КАЛИНОВО-ТЕРНОВИМ ШЛЯХОМ
ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
ДРУЖИНИ ІВАНА МАКУХА — ПАВЛИНИ МАКУХ

«Слава Ісусу Христу! Шановні пані і панове!» — так вітала товариство Павлина Григорівна Макух, дружина та сподвижниця Івана Макуха, щира українка, свідомо громадянка, відома в 20–30-их роках XX століття як голова осередку Союзу українок Тлумаччини.

Її життєвий шлях, як і доля неньки України, увінчаний калиново-терновим вінком.

Павлина Гайванович, донька отця Григорія Гайвановича і Михайлини Бобикевич, одружилась з Іваном Макухом, сином Івана Макуха і Марії Кулічин, у віці 28 років. Вінчання відбулося 6 лютого 1900 року в Яблоніві Рогатинського повіту. Вінчав о. Іван Косевич, парох Гнильча. Свідками були Василь Дяків і Юліан Дроздовський, про що засвідчує свідоцтво про шлюб, яке знаходиться в Центральному державному історичному архіві України у Львові.

У шлюбі з Іваном Макухом зросли й виховали чотирьох дітей: Ірину, Ярославу, Романа і Надію. В роки українського державотворення багато часу в голові сімейства забірали державні та канцелярські справи. Проте, І. Макух дбав про освіту дітей, а про хатне господарство та виховання дітей турбувалася пані Павлина. Але вона була і найактивнішою громадською діячкою.

У 1920–1939 рр. на Тлумаччині Павлина Макух організовувала свідомих жінок краю до просвітницької діяльності в українських хатах-читальнях, закликало до створення жіночих господарських та куховарсько-краєвечерських курсів. Організовувала дівчат і жінок до активного громадсько-політичного життя. Завдяки їй у 1930–1937 рр. на теренах Товмаччини діяв хор жінок і дівчат, що славився на цілу Галичину. Журнал «Жіноча доля» опублікував 1937 року розлогу статтю про культурно-просвітницьку діяльність Союзу українок на Тлумаччині.

Зі спогадів жителів Тлумача дізнаємося, що пані Макухова була не тільки сподвижницею свого чоловіка у справі просвітництва українців, але й доброю господинею. Вона тримала пекарню, де випікали булочки та кондитерські вироби. Продукцію реалізовували в кооперативному магазині, а зароблені кошти йшли на навчання дітей та утримання господарства, яке вела ошадливо.

Долучала до цієї справи молодих жінок. Рецепти смачних тлумачьких плячків збереглися в записках куховарських книжок наших землячок. Від Св. Андріївни Дуткової, яка в той час вчителювала в сільських школах, навчаючи українців, а також відповідальної в Союзі українок за гурток «Куховарська справа», я дізналась про те, що молодих жінок і дівчат навчали готувати страви та кондитерську випічку, правильно подавати їх на стіл.

До кожного свята організовували виставку-продаж кулінарних виробів, гаптованих, гачкованих та вишитих серветок, скатертин, рушників. Збереглися рецепти цілющих чаїв і переписи солодкого.

У Зорині Луцк-Позинич, племінниці пані Штигль-Ровенко-Луцк, вдалось дізнатися про просвітницьку діяльність Павлини Макух, переглянути старі світлини, які зберегли миті життя добрих приятельок — Павлини Макух, Михайлини Луцк-Штигль-Ровенко та Євдокії Луцк. Оповіді свідчать, що пані Макухова велику увагу приділяла світському та сімейному вихованню дітей, застерігала молодих батьків від надмірного покарання малечі, особливо фізичного — бо таке виховання зростить невільну особистість, раба. Вчила виховувати своїх дітей у покорі до Бога та пошані до батьківського чаю і переписи солодкого.

Ось як згадує про ті роки пані Мирослава Гірак: «Я була записана в гурток співів, який вела дружина І. Макуха Павлина. Мене тут також вчили декламувати вірші й грати вистави. Тому не раз у будинку І. Макуха в присутності українських патріотів організовувалися вечори, при-

свячені св. Миколаю, Різду, святу Матері, нашим світочам Т. Шевченку, І. Франку, Лесі Українці та іншим. Тут збиралися просвітяни Леґінович, Дуткова, Марійка Підгірянка, а організатором таких вечорів була, як завжди, дружина І. Макуха Павлина».

Мене зворушила трагічна доля Павлини Макух та її родини.

На її долю, як і долю нашого краю, випала окупація Польщею, Перша світова війна, червоний вересень 1939 року, арешт 1940 року, коли її у 68-річному віці заслали у далекий Казахстан.

І там, у далекому краю, виконуючи каторжну роботу, вона душею і серцем була з Україною.

Зі спогадів, якими ділилася зі своїми знайомими у Товмачі, коли повернулася з Казахстану:

«...Наближалось Різдво, наше перше Різдво у казахських степах. Зима лютувала. Це була найлютіша зі всіх пережитих зим. Снігу намело стільки, що місцями можна було рукою досягти вершка телефонічного стовпа. Бувало, хату так засипле, що треба було прокопувати з неї хід. До сусідів ходили через дах стайні, пошту та посылки привозили з залізничної станції з великими записниками».

Потрібно було відсвяткувати народження Сина Божого. Як приготувати Святвечір? Хоч не з дванадцятьма стравами, але все ж не в голоді. Були буряки на борщ, була пшениця на кутто, хоч і не солодку. Хтось дістав навіть замерзлу рибу й тримав її у природному холодильнику, щоб додержати до свят. Хтось ховав кілька кришталіків сахарину, щоб посолодити пшеницю.

А ялинка? В селі, де ми проживали, росло лише одне дерево... Але зсохлий полин, який ріс високим сильним кушем, збережений ще з осені, міг правити за ялинку. З посылкою, які приходили з різних країв, з газет, старих шкільних книжок ножицями робили витинанки, виготовляли прикраси на деревце. Наниточках висіли горіхи, на кінцях гілук були прикріплені малі птачки — ніби свічечки. Бракувало їй пишності й запаху, а нам бракувало вісточок з рідного краю від рідних і близьких... Я все брела по глибокому снігу на пошту. З однією думкою — чи отримаю з України вісточку? І щодня переживала надію і розчарування...

Прийшовши з роботи, я увійшла вітаючись: «Христос рождається». В хаті вдарило теплом, «ізба» виглядала святково прибраною, від маленької полинкової ялинки падала тінь, ніби від великої ялинки, а стіни, на які падала тінь, були вкриті інеєм холоду. Аж ось на застеленому білому скатертною столі я побачила листи й посылку, у якій була засушена гілка ялинки, яку прислала найвірніша приятелька. Гілка наповнила «ізбу» запахом Різдва і дому. І коли ми заспівали нашу старовинну колядку «Бог Предвічний...», наші не зовсім концертні голоси розваляли «ізбу», вирвалися з обіймів загубленого сибірського села й полетіли на тисячі кілометрів на захід. Я побачила маму, тата, чоловіка, дітей, знайомих і старий Товмач».

Повернувшись із заслання на рідну землю в 1946 році, Павлина Макух не відчувала належної підтримки і розуміння від людей, яких усе життя захищав її чоловік, яких і вона хотіла бачити пробірілими й вільними, свідомими українцями.

Спочатку проживала у приятельки Михайлини Штигль-Ровенко (з дому Луцк) по вул. Городенківській, згодом — у Ганни Боберської по вулиці Шевченка, 123. Була вже немітною і попросила, щоб її перевезли на Гончарівку до Марії Белкової, яка колись працювала в магазині «Кооператив» у приміщенні Макухового будинку. Там прожила кілька місяців. 17 травня 1949 року померла Пані Макухова, переживши свого чоловіка на 2,5 роки. Похована на Тлумачькому кладовищі в гробниці Чухари...

Злетіли роки... Із забуття повертаються славетні імена наших земляків. Подбаймо ж про те, щоб вічний спочинок Івана та Павлини Макухів на рідній землі, як і тисяч наших славних відомих і невідомих попередників, став гідний пам'яті нащадків.

Оксана СОЛОВІЙ,

членкиня районного об'єднання ВУТ «Просвіта», методист методкабінету відділу освіти райдержадміністрації

З РОСИ І ВОДИ!..

ЛЮБИТИ ГОСПОДА
У СВОЇХ БЛИЖНІХ

Так жити побажав владика Софрон Мудрий на завершення подячної Літургії на його честь у 89-ту річницю народження.

Напевно, чимало просвітян пам'ятають духовного пастиря Софрона з тих далеких часів, коли він проповідував слово Боже в українській службі «Радіо Ватикану». Але відтоді й донині він залишився таким же активним у церковних справах, невтомним на викладацькій ниві, у численних зустрічах зі студентами й викладачами вишів. І всіх, хто мав честь хоч раз зустрітись з владикою Мудрим, вражає його сердечна відкритість, щира перейнятість справою потребуючого.

З нагоди річниці вітали владика Мудрого і молилися за його здоров'я в архікатедральному соборі Святого Воскресіння митрополит Івано-Франківський архієпископ д-р Володимир Війтишин, єпископ Миколай Сімкайло, єпископ Буцацький Дмитро Григорак, екзарх Одесько-Кримський владика Василь Івасюк, міська влада Івано-Франківська, гості з родинного Золочева, вірні архі-єпархії, семінаристи духовної семінарії ошчм. Йосафата на чолі з професорсько-викладацьким складом Івано-Франківської теологічної академії.

По завершенні подячної Літургії всі владика, вікарій о. Олег Касків, ректор семінарії о. В. Левицький, міський голова Івано-Франківська Віктор Анушкевичус та інші щиро складали приязні вітання, семінарський хор «Благовіст» бажав багатоліття.

Просвітяни краю теж щиро бажають владіці Софроніві Мудрому многих і благих літ.

ЖИТТЯ ГРОМАД

ПРИЄМНО БУЛО ВСІМ

Організатори і юні актори

Громадська організація «Польське культурно-освітнє товариство імені Адама Міцкевича», що діє в краї, відзначила 114-ту річницю з дня відкриття у 1898 році в Станіславові пам'ятника великому польському поетові, дипломату, борцеві за справедливості Адаму Міцкевичу, а також 190 років з дня виходу в світ його поетичної збірки «Балади й романси».

Учасники товариства читали вірші поета, слухали музичні твори, згадували історію міста. Учасників заходу, серед яких були й представники російської та іспанської громад, вітали координатор українсько-польських відносин в західному регіоні Світлана Книшак, голова товариства Руслан Даниш.

Гарним був концерт дітей – членів товариства: Ромчика, Ксенії, Лідочки й Данусі, які читали вірші, байки і дарували музичні твори, а неодноразова переможниця конкурсу імені Марії Конопніцької Марина Стефанів (учниця ДМШ № 1, учитель – Олена Кісільова) зачарувала всіх присутніх своїм співом і декламацією.

Любов КАЙДАН

ПРЕМІЯ

ЛАУРЕАТ — ОЛЕКСАНДР ПАЛІЙ

Соціальні мережі переповнені згадками про голодомор 1932–1933 років в Україні. Це свідчить про те, що суспільство живе, розвивається, знаходить більш делікатні форми для висловлення розуміння тієї катастрофи, співчуття й солідарності. Звісно, було б ідеально, якби в цьому питанні держава виступила союзником, піднявши на висоту державної політики пам'ять. Але для цього ще потрібні час і зусилля.

Газета «День» уже вчетверте назвала лауреата Премії імені Джеймса Мейса. Очевидно, наші читачі знають, що Джеймс Мейс – один із перших дослідників українського голодомору. Працював в українському науково-дослідному інституті Гарварда, де разом із Робертом Конквестом брав участь у дослідженнях для його книжки «Жива скорботи». Був виконавчим директо-

ром Комісії Конгресу США з голодомору, яка визнала голод 1932–1933 років в Україні геноцидом! Із 1993-го жив у Києві. Із 1998-го й до своєї смерті, 2004-го, працював у газеті «День». Автор багатьох наукових і публіцистичних праць, зокрема незабутніх «Повість про двох журналістів», «Свічка у вікні», які ввійшли до книжок «День і вічність Джеймса Мейса» та «Ваші мертві вибрали мене» із бібліотечної серії газети.

Цього року громадська рада премії на чолі з політичним діячем Юрієм Щербакком запропонувала на лауреатство кандидатуру Олександра Палія.

Ось що сказав сам лауреат Олександр Палій, політолог, історик: «Історичний акцент, який робить газета «День», дуже вагомий, адже все-таки на більшій частині України досі паперовий носій потужніший,

КОНКУРСИ

Є НА КОГО РІВНЯТИСЯ

Минулого року відбувся перший конкурс молодих акторів Оксани Затварської – за служеної артистки України, ім'я якої примушує кожного поціновувача поринути у світ десятків театральних образів, які зіграла за своє життя на сценах Коломийського та Івано-Франківського театрів.

Оксані Затварській цього року 15 листопада виповнилося 92 роки, але вона зустрілась з організаторами конкурсу й передала вітання всім учасникам і побажала успіхів і щасливого перевтілення на сцені.

Цьогорічний, другий, конкурс відбувався на сцені обласної філармонії, де колись був театр, але цей зал, ця сцена зберігає ауру високого слова артистки від Бога. Приємно зазначити, що окрім представників влади, журі, слово тримав вихованець Оксани Іларівни, племінник актриси, нині – актор Коломийського театру Зеновій Симчич, який щасливий, що продовжує родинне покликання. А зразком для нього завжди є тетка, яка живе театром. Цей же конкурс є доброю школою для молодих акторів. Для самої ж Оксани Іларівни – продовженням театрального життя, адже зустрічі з молоддю, відчуття потрібності додають їй снаги і продовжують її театральне життя.

Актори, директор театру заслужений артист України Ростислав Держипільський, студенти й учні вдячні родині Затварських за велику подвижницьку роботу: донькам Романні Затварській – за книги про театр і акторів, про митців, Ярині Курило і її дітям – за організаційну роботу і матеріальну підтримку конкурсу.

Журі очолюють знані митці – народні артисти України професори Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка Христина Фіцалович і доцент кафедри театального і хореографічного мистецтва Інституту мистецтв Прикарпатсь-

ЗНАЙ НАШИХ!

БУДЬ, ЯК ВІН

У здоровому тілі – здоровий дух. Саме у цій давній мудрості переконався учнівську молодь наш молодий, але відомий силач Назар Павлів. Богатир на зустрічі з учнями рідної школи № 10 заохочував усіх до занять спортом.

У переповненій актовій залі діти мали змогу у відеорежимі переглянути різні

КНИЖНИК

ЗВІД ПАМ'ЯТОК НАДВІРНЯНЩИНИ

У Надвірні відбулася презентація енциклопедичного видання «Звід пам'яток Надвірнянського району. Книга перша. «Місто Надвірна» (передбачено друку двох томів). Працю підготував науково-редакційний відділ «Звід пам'яток історії та культури України. Івано-Франківська область».

Над книгою довгий час працював авторський колектив у складі Ростислава Гандзюка, Лариси Поліщук, Зеновія Федунківа, Михайла Головатого, Мирослави Олійник, Богдана Василенка, Богдана Томенчука, Василя Романця.

Запропонована увазі читачів книга покликає ближче ознайомити жителів і гостей Надвірні з пам'ятками історії, архітектури, археології та мистецтва, а також привернути увагу до проблем їх дослідження і збереження. Короткі екскурси в минуле і життєписи відомих постатей різних епох допоможуть читачам поглибити свої знання з історії та краєзнавства. Описи пам'ят-

кого національного університету ім. В. Стефаніка Володимир Нестеренко.

Члени журі уважно прослухали представлені конкурсантами твори, підбили підсумки і нагородили найкращих серед учнів шкіл та училищ: І місце виборола Ірина Радиш (Рожнятівський НВК «Гуцульщина»), II місце – Марія Шутак (Українська гімназія № 1), III місце – Віталія Семин (с. Стопчатів, ЗОШ I–III ст.), Тетяна Марусяк (ДМУ ім. Д. Січинського), Іванна Артемович (Українська гімназія № 1). За роботу художнього образу була відзначена Вікторія Савчук (ВГПУ № 3), за найкраще музичне оформлення – Родіон Волков (ЦДЮТ, м. Івано-Франківськ), за власні поезії – Валентина Лаврук (ДМУ ім. Д. Січинського).

Серед студентської творчої молоді I місце здобув Микола Мацьків (Інститут мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка), II місце – Анастасія Кузик, Тарас Василюк, Микола Пугачов (Інститут мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка), III місце – Альона Бондарчук, Соломія Кирилова (Інститут мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка), Христина Лазуркевич (Національний медичний університет), Андрій Паньків (Інститут мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка). За художнє оформлення відзначили Андрія Теслевича (Львів, університет «Львівська політехніка»).

Шанувальники театру, українського слова вдячні за конкурс, за увагу й повагу до землячки – актриси-ветерана сцени Оксани Затварської.

Конкурс набирає сили. І наступного року планується з Божою поміччю і підтримкою небайдужих людей перетворити його у Всеукраїнський, а згодом – Міжнародний. А це так потрібне учням, студентам, театру, краю. Тому уклін усім, хто долучається до великої справи – піднесення української культури і театального мистецтва.

Любов ЗОРИНА

рекорди Назара, а також побачити у його виконанні кілька силових номерів. Колишній учень продемонстрував майстер-клас із надання грілки, піднімання богатирської гантелі й у згинанні цвяхів. Учні мали реальний приклад, коли завдяки наполегливості, цілеспрямованості й здоровому способу життя можна досягти великих успіхів.

Назар Павлів подарував школі комплект м'ячів і скакалок.

Б. Б.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ГРУДЕНЬ

(Закінчення. Поч. у № 48)

27 ГРУДНЯ

25 років з дня відкриття з нагоди 110-річчя від дня народження Гната Хоткевича у с. Краснолілля музею історії Гуцульського театру.

28 ГРУДНЯ

120 років від дня народження Ореста Кузьми (1892–1968), українського видавця, есперантиста, перекладача, педагога, культурно-освітнього діяча.

105 років від дня народження отця Івана Гриньоха (1907–1994), члена Головної Ради ОУН, віце-президента УГВР.

31 ГРУДНЯ

135 років від дня народження Гната Хоткевича (1877–1938), письменника, режисера, мистецтвознавця, організатора Гуцульського театру в с. Краснолілля тепер Верховинського району.

Підготував Петро АРСЕНИЧ

ПАМ'ЯТЬ

ХТО ЗА ВІРУ УПАВ

Семінаристи Івано-Франківської духовної семінарії свщмч. Йосафата на чолі з отцем-ректором відвідали с. Посіч Тисменицького району, щоби вшанувати пам'ять співбратів – двадцяти священників та семінаристів, яких у 1939 році енкаведисти вивезли в Чорний ліс і замордували за їхні релігійні та національні переконання.

У церкві Воскресіння студитського монастиря Матері Божої «Знамення», яку спорудили на згадку про мученицьку смерть духовних осіб, семінаристи спільно відправили молебень до Богородиці, який очолив отець-ректор Олександр Левицький у співслужінні з пререфатами о. Анатолієм Козаком і о. Степаном Рипньовським.

Згодом процесія вирушила до пам'ятного хреста, що нагадує про жертву за віру, де відслужили панахиду за убієнними.

Н. К.

ФІЛАТЕЛІЯ

ДО 25-РІЧЧЯ
МУЗЕЮ ПИСАНКИ

З нагоди 25-річчя Музею писанкового розпису (м. Коломия) колекціонери-філателісти виготовили клубні (недержавні) поштові конверти. Саме завдяки такій поштової продукції популяризуються цікаві події та об'єкти в житті області.

Виготовлені конверти представляють історію музею в двох періодах його історії – минулому та сучасному. На першому зображена церква Благовіщення в Коломійі, в якій з 1987 по 1990 р. перебував музей на початковому етапі свого становлення. Поруч церкви – зображення традиційного плетеного кошика з писанками.

На другому конверті зображене сучасне приміщення музею, в якому він знаходиться з 2000 року. Прикрашає конверт світлина маленької дівчинки, яка розписує писанку.

Конверти виготовлені в кольорі. Ініціаторами видання є Микола Мацюк і Ярема Процик. Конверти вже тепер через незначний наклад є філателістичною рідкістю.

А. Ч.

АГІЙ!

ЯНУКОВИЧУ БРАКУЄ РЕСТОРАНУ

Вчителям, лікарям, іншим працівникам бюджетної сфери грошей на зарплати немає. А ось для забаганок Президента, як-то об'їздування вертолітних майданчиків, доріг до його дач і мисливських угідь, розбудови резиденції кошти знаходяться. Скажімо, щедро та невпинно з'їдають сотні мільйонів державних гривень, що їх Державне управління справами отримує з бюджету на все нові забаганки Глави держави чи його служби. Останнім часом з'ясувалося, що в зимовій резиденції «Синьогора» в селі Гута на Богородчанщині за гроші Державного бюджету проводять реконструкцію павільйону з альтанкою за 24 мільйони гривень.

Що це за альтанка за ціною 25 квартир у центрі Києва і на що

підрядники, обрані без конкурсу, за півтора року витратили в Гуті вже 235 мільйонів державних коштів? Журналіст каналу «ТБі» Любомир Ференс оселився у пансіонаті при резиденції і дізнався багато цікавого. Як розповіли місцеві жителі, насправді в резиденції будують не альтанку, а ресторан. Відповідно до проекту, який вдалось побачити журналістам, нова будівля матиме два поверхи звідкритим дахом. Підрядники дуже поспішають, оскільки є інформація, що в кінці грудня сюди зібрався сам Президент із гостями святкувати Новий рік.

Загалом за часів президентства В. Януковича на реконструкцію його резиденцій витратили 616 мільйонів гривень.

В. Г.

аніж електронний. Знання історії ж дуже важливе, бо дає можливість людям відчувати ту точку опори, яка допомагає змінювати реальність. У нас історія «не орана»: величезна кількість архівів ніколи не піднімався лише у нашій країні, а ще є турецькі, шведські архіви. А це – колосальні ресурси. Адже там, де Росія могла, вона «підстигла» історію. У той час знання про себе дуже значиме. Воно дає можливість розуміти своє місце в світі. І зараз світова криза дає Україні шанс. «По прямій» ми інші країни не надженемо, а в той час, коли історія робить криві повороти, коли усталені схеми дають збій, в Україні з'являється цікавий шанс прийти зі своїм обличчям, яке, на моє переконання, є глибоко європейським.

Нагадаємо, що лауреатами Премії ім. Дж. Мейса стали публіцист, історик Ігор Лосев, Ігор Сяндюков, Сергій Грабовський.

За матеріалами Інтернет-видань